

Stichting Kwaliteit Onderhoud Melkinstallaties publiceerde onlangs haar bevindingen over de gestelde kwaliteit van melkinstallaties. Over het algemeen is de stichting tevreden, maar het onderhoud van de installaties kan een stuk beter. Melkveehouder en fokker Hessel Agema geeft zijn visie hierop.

Het is over het algemeen goed gesteld met de melkinstallaties, zo blijkt uit het jaarverslag van Stichting Kwaliteit Onderhoud Melkinstallaties (KOM). Er worden veel nieuwe installaties verkocht. Boeren werken over het algemeen met vrij nieuwe machines. De controle van de installaties blijft echter achter. Melkmeters zijn lang niet altijd geïkt, waardoor de boer denkt een bepaalde hoeveelheid te melken en dit niet overeenkomt met de werkelijkheid.

MPR

Hessel Agema is melkveehouder en fokker. "Het ijken van de meters is voor mij een belangrijke zaak. Op basis van de melkproductieregistratie weet ik hoe mijn koeien presteren op het gebied van melkproductie." Dit rapport wordt elke vier weken door CR Delta opgemaakt. Aan de hand daarvan is ook direct zichtbaar welke koeien tijdens die periode hebben drooggestaan en hoe goed het melkvee heeft gepresteerd. Ook de totale en gemiddelde productie, die bij Agema zijn geregistreerd door de melkmeters van zijn Westfalia Surge melkmachine, worden erop weergegeven. Als de totale productie in werkelijkheid echter afwijkt van de cijfers die het rapport melden, dan geven de melkmeters onjuiste gegevens door. "Dit moet niet een veel voorkomend probleem worden", benadrukt Agema. Hoewel het aantal melkveehouders afneemt,

kunnen controleurs van melkinstallaties de drukte niet aan. Er is onvoldoende tijd om melkmeters nauwkeurig te ijken (zie tabel). "Er is zelfs onvoldoende tijd voor deskundigen om kapotte melkmeters zorgvuldig te restaureren", vertelt Agema. Dit heeft te maken met een tekort aan personeel, een zorg die door Stichting KOM meerdere malen in het jaarrapport wordt gemeld.

Foute meetresultaten geven de boer een onjuist overzicht van zijn veestapel. In zulke gevallen is niet nauwkeurig te herleiden welke koe extra zorg verdient of juist vooraan loopt in de melkproductie.

IN- EN VERKOOP

Het probleem van onjuiste gegevens, gaat echter nog een stap verder. Het beïnvloedt ook de in- of verkoop van melkvee. Wanneer een melkveehouder op het punt staat nieuw melkvee aan te schaffen, geven resultaten van melkmeters een indicatie hoe zijn nieuwe vee zal presteren. Wanneer Koe X een stamboom heeft met voorouders en zussen die veel melk hebben geproduceerd en zelf ook een goede productie heeft, is de kans vrij groot dat haar dochters ook goed presteren. "Vanuit het perspectief als fokker ben ik daarom helemaal gebaat bij reële cijfers op het melkproductieregistratie (MPR) rapport. Die cijfers bieden mij zinvolle informatie als het gaat om de volgende genera-

'Koeien zi

tie melkkoeien", benadrukt Agema. De productiecijfers zijn daarom zowel interessant voor de melkveehouder die op het punt staat melkvee in te kopen, als de fokker die op basis van een goede stamboom zijn stieren aanbiedt voor KI. "Iedere melkveehouder is er daarom bij gebaat dat de meting van de melkmeters correspondeert met de werkelijkheid", stelt Agema.

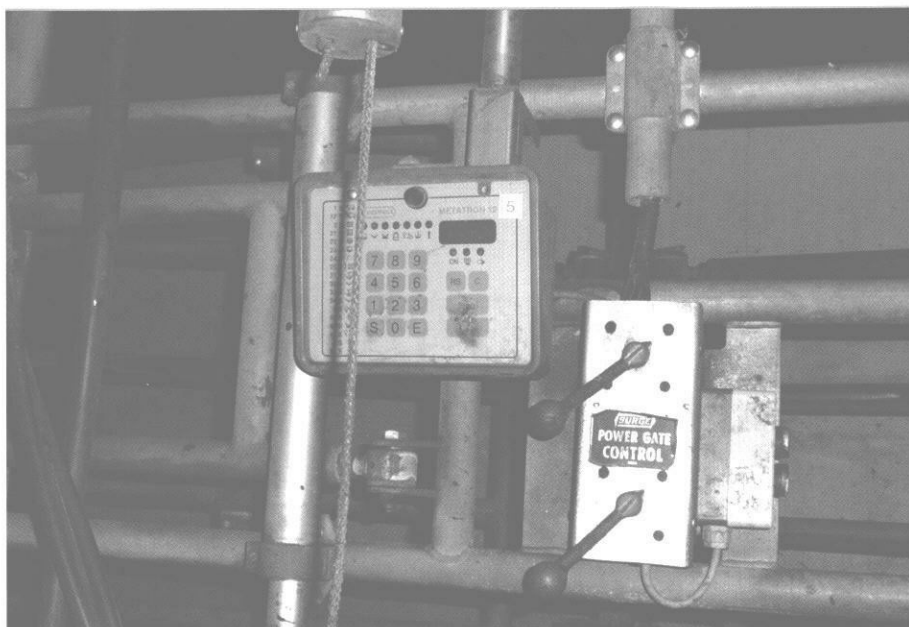
STICHTING KOM

Na de verschijning van het jaarrapport, meldde Stichting Kwaliteitszorg Onderhoud Melkinstallaties (KOM) dat de bedrijfsgoedkeuring van melkmeters die worden gebruikt voor erkende melkproductiecontrole, wordt geoptimaliseerd. "Uitgangspunt is om de afstelling te doen met een voorafstelling van de melkmeters op basis van tankleverantie en melkgiftregistratie vanuit het managementsysteem of procescomputer en een individuele meterafstelling op basis van een watertest", aldus de stichting. De invulling wordt zodanig dat de melkmachinedealer, na erkend te zijn, de afstelling (de installatieproef) van de melkmeters zelfstandig uitvoert. Stichting KOM, die zelf altijd verantwoordelijk was voor de uitvoering van de installatieproeven, verstrekt deze erkenningen.

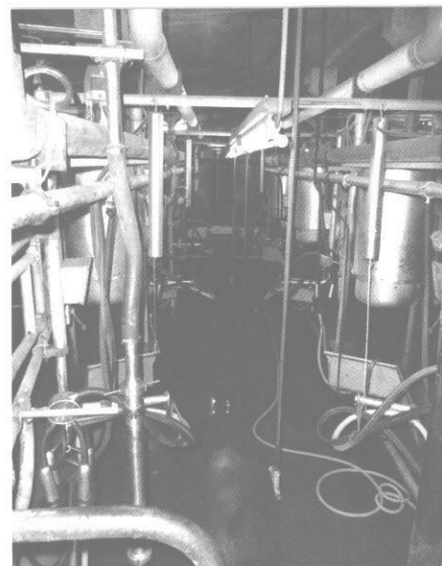
"Een koe is een levend wezen. ofwel een product van de natuur. Koeien zijn daarom niet te vatten in cijfers". aldus Hessel Agema.

niet te vatten in cijfers'

De totale en gemiddelde productie worden geregistreerd door de melkmeters van de Westfalia Surge melkmachine.

Elke vier weken verschijnt er een melkproductieregistratie-rapport waarop de gemiddelde hoeveelheid liters per koe valt af te lezen.

HET ONMEETBARE

Agema onderschrijft de zorg van onjuiste melkmetingen die Stichting KOM in haar rapport bekendmaakt. "Toch neigt de huidige maatschappij er aan de andere kant te veel naar om alles vast te leggen in cijfers", vindt Agema. Hoewel de cijfers een goed beeld geven over de productie van een koe, is daarmee nog niets gezegd over haar gesteldheid. Agema laat andere rapporten zien waarin ook gegevens over het exterieur en gezondheid worden vermeld. Je zou denken dat al deze gegevens een volledig beeld schetsen van de koe. "Wat zeggen zulke meetresultaten echter over de genen van de koe? Wie weet worden zulke mooie resultaten behaald door de koe te voorzien van speciaal voer. Uit de cijfers alleen kan niet worden afgeleid wie de koe is en hoe zij zich zal gedragen in de toekomst. Een klein virus kan enorme invloed hebben op toekomstige meetresultaten. Een koe is immers een levend wezen, ofwel een product van de natuur. Koeien zijn daarom niet te vatten in cijfers, zoals dat wel mogelijk is bij computerprogramma's. Door alles te willen vastleggen in cijfers, ontstaat het gevaar dat we het onmeetbare willen meten."

Agema vindt dat de geloofwaardigheid van zulke rapporten afneemt, omdat er te weinig rekening wordt gehouden met de praktijk en omgevingsfactoren. Om zijn standpunt te verduidelijken, toont Agema een rapport waar onder andere de droogstand van koeien in

wordt vermeld. Sommige koeien zouden volgens dit rapport veertien dagen hebben drooggestaan en daarna weer zijn overgegaan tot lactatie. "Cijfers die simpelweg niet kunnen kloppen; de droogstand van een koe duurt tenminste veertig dagen." Zulke onnauwkeurighe-

den komen volgens Agema tegenwoordig te veel voor, omdat cijfers de dienst uitmaken en de praktijk daarbij buiten ogenschouw valt. ♦

ALBERT BOUWMAN

Tabel Aantallen en resultaten van de steekproeven door KOM in 2005, 2006 en 2007

	Melkinstallatie ¹⁾	Melkmeters ²⁾		Melkmeetglazen ²⁾	
		Bedrijven	Meters	Bedrijven	Glazen
2005					
Totaal aantal	491	145	1395	183	1772
Aantal onvoldoende	5	19	31	15	30
Aantal onvoldoende in %	1,0%	13,1%	2,2%	8,2%	1,7%
2006					
Totaal aantal	319	149	1680	124	1175
Aantal onvoldoende	22	29	61	24	71
Aantal onvoldoende in %	6,9%	19,5%	3,6%	19,4%	6,0%
2007					
Totaal aantal	234	118	1308	106	1026
Aantal onvoldoende	16	9	21	14	31
Aantal onvoldoende in %	6,8%	7,6%	1,6%	13,2%	3,0%

1) Er is sprake van een opmerking als verschillen zijn gevonden in gemeten waarden, er onjuiste procedures zijn gebruikt of het rapport onvolledig is ingevuld of beoordeeld, echter zonder directe consequenties voor de melkinstallatie. Een onvoldoende leidde tot consequenties voor veehouder of monteur.

2) Er is sprake van een onvoldoende indien de verschillen groter zijn dan de ICAR norm van 0,2 kg.